HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אלא לרב. דאמר בשני שבזוג שני קתני מתני' דירעה וברראשון שנדמה יתכפר אמאי הא דיחיד תמות לא מיבעי לרבנן דלא מתה דהא נתכפר בדמוייה ואינהו אמרי מפריש לאבוד לאו כאבוד דמי אלא אפי' לר' לא מתה שהרי לא הופרש לתשלומי אבוד שהרי מתחילה היה ראשון קיים ובשביל המשתלח שמת הוצרך להביא שנים וכיון דאין בעלי חיין נדחין מעיקרא אי בעי האי מקריב והוה ליה כמפריש שתי חטאות לאחריות שאם יאבד אחד מהן יקריב את חבירו: **ואמר ר' אושעיא.** שני ירעה אפי' לרבי שהרי לא הופרש לאיבוד: **כיון.** דמצוה בראשון מעיקרא כי אפרשינן להאי שני אדעתא דאיבוד אפרשינן ולא גרע ממפריש לאבוד ומתני' רבי היא והכי אמרינן במסכת תמורה דרב כרבי מוקי לה למתני': **תנן רבי יהודה אומר תמות.** קס"ד בהיא דקאמרי רבנן ירעה אמר רבי יהודה תמות ועל כרחך לרבי יהודה בעלי חיים נדחין כדקתני נשפך הדם ימות המשתלח: **בשלמא לרבי יוחנן דאמר בשני שבזוג ראשון.** תנן ירעה ואמר רבי יהודה עליה תמות מיכפר בשני שבזוג שני: **אלא לרב.** דאמר ירעה דמתני' בשני שבזוג שני תנן ועליה אמר רבי יהודה תמות: **במאי מיכפר.** דאילו בראשון לר' יהודה לא מיכפר דהאמר בעלי חיין נדחין: **מי סברת וכו' אשני שבזוג ראשון קאי.** ובמתני' פליג כדפרישית לעיל: **ואיכא דמוסיף הכי.** הך תיובתא קמייתא דאותיבנא לעיל (א) ועוד אמר רבי יהודה וכו' דאותיבנא לעיל לרב איכא דמוסיף לה מעיקרא לרבי יוחנן והכי מוסיף לה: **בשלמא לרב.** דאמר לתנא קמא בעלי חיין אין נדחין ובשני שבזוג שני קאמר ירעה ורבי יהודה לאו עליה קאמר יומת היינו דהדר קאמר ועוד לאשמועינן דבעלי חיין נדחין סבירא ליה ותמות דקאמר בריש לאו אההוא דאמרי רבנן ירעה קאי ובתרתי אתא לאפלוגי בריש פליג אחטאת צבור דקאמרי רבנן ירעה ואמר [רבי יהודה] יומת וסיפא מיפליג בבעלי חיין דקאמרי רבנן אין נדחין ויתכפר בראשון ואתא איהו למימר הוא יומת והשני יקרב: **אלא לרבי יוחנן מאי ועוד.** הא רבנן נמי אמרי לראשון ידחה: **קשיא.** כדאמרן דיקא מתני' כוותיה דרב: **בשלמא נשפך הדם יומת המשתלח דלא איתעביד מצותיה.** דלפי חייס בעלי חיים נדחים יומת המשתלח דאי לא איתעביד מצותיה אלא מת המשתלח אמאי ישפך הדם הא איתעביד ליה מצותיה אמרי דבי ר' ינאי אמר קרא [1]יעמד חי לפני ה' לכפר [2]עד מתי יהא זקוק להיות חי עד שעת מתן דמים של חבירו [3]תנן [4]התם [5]בני העיר ששלחו את שקליהן ונגנבו או שאבדו אם נתרמה תרומה נשבעין לגזברין ואם לאו נשבעין לבני העיר ובני העיר שוקלין אחרים תחתיהן [6]נמצאו או שהחזירום הגנבים אלו ואלו שקלים הם ואין עולין להן לשנה הבאה ר' יהודה אומר עולין להן לשנה הבאה מ"ט דר' יהודה אמר רבא קסבר רבי יהודה חובות של שנה זו קריבות לשנה הבאה איתיביה אביי [7]פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן וכן שעירי ע"ז שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולן ימותו דברי רבי יהודה רבי [8]אליעזר ורבי שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהם לנדבה שאין חטאת צבור מתה א"ל

הכל מודים שאם נתכפר בשאינה אבודה מתה. והא דאמרי רבנן אין חטאת מתה אלא שנמצא לאחר שכיפרו בעלים תימה כיון דסכירא להו דאפילו נמצאת קודם כפרה אבודה מתה אמאי נקט דווקא שנמצאת לאחר שכיפרו והקריב אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה תמות ובתמורה פרק ולד חטאת (דף כג.): פריך כי האי גוונא תנן המפריש חטאתו ואבדה והקריב אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה תמות טעמא דהקריב הא לא הקריב לא קשה לתרוייהו פי' לר' אבא ולרב הונא דהתם דאמר הכל מודים שאם משך אחת מהן והקריב שהשניה תמות לא נחלקו אלא בבא לימלך וכו' ומשני מילתא דפשיטא קתני דלא פשיטא לא קתני פירוש מילתא דפשיטא קתני שנמצאת לאחר הקרבה אז אין צריך להאריך ולפרש כלום אבל נמצאת קודם הקרבה זימנין מתה זימנין רועה אם מתכפר בשאינה אבודה השניה מתה ואם מתכפר באבודה אמין אבודה רועה לרבנן והכי נמי הוה מצי למיפרך ממילתא דרבנן גופייהו כדפי' אלא ניחא ליה למפרך מההיא דוהקריב שהיא שנויה בריש ואמתיא דרבנן: **הוה ליה כמפריש שתי חטאות לאחריות.** תימה לי הוה מצי לשנויי הא מני ר' שמעון היא דלית ליה רועה כלל בחטאת יחיד ואפילו בהפרש שתי חטאות לאחריות כדמשמע בתמורה (דף טו:) ובפרק התודה (מנחות דף פ.) ובפ' אין שהיה טמא (פסחים דף לז:) ויש לומר דמתניתין לא מתוקמא כוותיה דקתני מתניתין מת אחד מהם מביא שנים אחרים ומגריל עליהם ואיהו אמר לעיל מביא חבירו אלא בהגרלה: **אמר רבי ינאי אמר קרא יעמד חי עד שעת מתן דמו של חבירו.** תימה לי אמאי לא מייתי בריית דלעיל דבפרק טרף בקלפי (דף מ:) דקתני בהדיא הכי אליבא דר' יהודה ויש לומר דאי מההיא הוה אמינא אם מת קודם מתן דמי חבירו יביא אחר אבל לא יפסל ורבי ינאי אתי לאשמועינן דאף הכא יפסל: **נשבעים לגזברין.** פרש"י תנן תורמין על האבוד וכו' ובפרק הזהב (ב"מ דף נח.) פרש"י על האבוד שבא ליד שליח ואבד ולא נודע לבעלים קודם התרומה ועל הגבוי שהוא עדיין ביד שליח ולא אבד וקשה דאם כן הוה ליה זו ואין צריך לומר זו דכיון דתנן תורמין על האבוד שיש לו חלק אף על פי שאבד ולא יגיע לעולם לגשכה ואפילו הכי יש לו חלק בקופות כל שכן על הגבוי שסופו שיגיע ומפרש ר"י על האבוד שבא לגשכה ואבד קודם שנתרמה התרומה ולא מיבעי זה דכבר בא לגשכה אלא אפילו על הגבוי שנשמעת התרומה היה ביד שליח ואפילו סופו נאבד ולא הגיע לגשכה ואותם שיש אין הבעלים חייבין באחריותו ועל העתיד לגבות שלא נתן עדיין לשליח והא דאמר בפ"ב דכתובות (דף קח.) המודר הנאה מחבירו שוקל שקלו דתנן תורמין על האבוד וכו' פירוש דלא קא מהני ליה מידי דבלאו הכי לא היה חייב לשקול מאבוד וגבוי מייתי דלא מחייב באחריותו אבל בעתיד לגבות לא אייבי דכיון דחייב לשקול א"כ כשאוקל לו שקלו קא מהני ליה: **וכן שעירי ע"ז שאבדו.** לא ידענא אמאי לא נקט נמי פר העלם דבר של צבור ונראה לי משום דלא פסיקא ליה דאיכא נמי פר העלם דבר של כהן משיח שטעה ועשה בהוראת עצמו דהוראת כהן משיח לעצמו כהוראת ב"ד לצבור ובההוא לא הוי פליגי ר"מ ור' שמעון:

ומשוס

דאיכא נמי פר העלם דבר של צבור ונראה לי משום דלא פסיקא ליה דאיכא נמי פר העלם דבר של כהן משיח שטעה ועשה בהוראת עצמו דהוראת כהן משיח לעצמו כהוראת ב"ד לצבור ובההוא לא הוי פליגי ר"מ ור' שמעון: **כולן ימותו.** ולא אמרינן יקרבו לשנה הבאה:

קרבנות

[1] תמורה כג., ב) תמורה כד. פסחים לז: [מנחות פ.], ג) [לעיל מ: לקמן עח.], ד) [מלא תגן צריך תיקון משום דפלוגתא דר' יהודה לא מזכר במשנה ולא בגמרא גם בתוספתא], ה) שקלים פ"ב מ"ל. ב"מ מז:, ו) שבועות יא. לעיל נ. הוריות ו., ז) ל"ל אלעזר, ח) [ל"ל דתניא],

תורה אור השלם

1. וְהִשְׁעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לַעֲזָאזֵל יָעֳמַד חַי לִפְנֵי יְיָ לְכַפֵּר עָלָיו לְשַׁלַּח אֹתוֹ לַעֲזָאזֵל הַמִּדְבָּרָה:

ויקרא טז י

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומיכא דמותיב כו' לתוס'כגא לעיל מדתנן ועוד אמר:

מוסף רש"י

הפריש שתי חטאות לאחריות. דאם תאבד האחת יתכפר בחבירתה, דהתם רבי מודה דיתכפר באחת מהם והשניה תרעה, דאין חטאת שנתכפרו באחרת מתה אלא ע"י דיחוי, שאבדה ונמצית, אבל בהגר אלא נדחו מעולם לא, דהכי הוי אלכה למשה מסיני, דכל דין חטאות המתות אלכה למשה מסיני, במס' תמורה (מנחות פ. מכת"י). אמר קרא יעמד חי. על כרחך לגמרא שאם מת אתה צריך להביא אחר, דאי לא למאי אתא, אם תאמר שלא ישלחו עד לאחר ממן דמים ליכתוב יעמד לפני ה' לכפר עליו, מי אמה לי, אלא שאם מת צריך להביא אחר, ועד מתי הזקיקו להיות חי עד שעת מתן דמו של חבירו, כדכתיב לכפר עד שיכפר בדמו של חבירו, אבל משעת מתן דמים ואילך אע"פ שעדיין לא התודה לפי סדר המקלקות ולא מכפר וגו' וסמך אהרן אחר [לעיל מ:], אם מת אין צריך אחר (לעיל מ:).

תוס' ישנים

ואמר רבי אושעיא כו'. ולע"ג דבזבחים [בפסחים לז, ב] איכא פלוגתא דר' אושעיא, מ"מ ניחא ליה לישב מילתיה דר' אושעיא אליבא דרב. **הפריש שתי חטאות לאחריות כו'.** הקשה ריב"ם היכי חיילי והלא אינו יכול לבפרים שתי חטאות זו אחר זו על חטאת אחד, ואמרינן בפרק מי שהוליאוהו [עירובין ג, א] כל שאינו בזה אחר זה אפילו בבא אחת אינו [ו]מקאמקאר הכא באחת מהן משמע שאינו חושש באחזו מהן אלא שהשניה שנשחרה תרעה, ואומר רבינו דלא שייך הכא למימר [הכי דאמריי] כגון דאמר הריני מפרים שתי חטאות אחת לאחריות בבירתה, דאפילו למאן דאמר בפ' מי שהוליאוהו ובפרק התודה בתמורות [עח, ב] דלקרבן גדול קמיכוון מ"מ הכא דאמר לאחריות חיילי שפיר תרוויהו, דבאמרינן התם היכא דאמר יקדשו תרבעים מתוך שמונים דקדש דלאחריות קמיכוון ואמרינן בהתודה אי הך דקיימא תודה היא הא לאמה ובא מיהו לאחריות. וריב"ם פירש דלמזקיה דעיקוין ודאי אתי שפיר [וא"] [דאמר] דאמר דאמר דאמר